

Els racons humits de les roques

Josep M. Panareda

Les roques sempre m'han atret per les seves formes, pels colors i per les plantes que hi creixen. Les plantes de les roques són molt especialitzades. Això és degut a la manca de sòl. Si hi ha un bon gruix de terra les condicions extremes determinades pel rocam o pel clima solen suavitzar-se. Sense terra la planta està molt influenciada per la química i la duresa de la roca. Els efectes d'una sequera, per exemple, són molt més directes. Per això, a cada tipus de roca i a cada ambient climàtic hi ha plantes ben diferents.

A Palau i en el seu entorn, sobretot al Montseny, hi ha molts indrets amb afloraments rocosos i no costa gaire trobar amb plantes rupícoles, que són les plantes que poden viure, o sobreviure, damunt de roques.

Un dels vegetals dels rocams que més m'han encuriolit és una planta carnosa coneguda amb el nom de barretets. Les seves fulles tenen una forma molt peculiar; el pecíol s'uneix amb el limbe per la part central, que queda una mica enfonsada. El resultat és una fulla que té l'aspecte d'embut, i si es mira pel damunt sembla la reproducció d'un melic. Les flors, en canvi, són molt discretes, però nombroses, disposades al llarg d'una tija i girades una mica cap per avall. La tija és força més llarga que les fulles i sol romandre seca durant mesos, pel que la seva presència es pot detectar fins i tot a l'hivern.

Pel seu ambient i per la forma aquesta planta és força coneguda i amb diverses aplicacions. Viu a les esquerdes de les roques, en els espais entre les pedres dels murs i en les teulades. Prefereix ambients ombrívols i més o menys humits.

De noms populars en català, se n'han trobat una quarantena, a més de barretets, com ara barrets de capellà, barrets de paret, barretols, calderetes, capellets de paret, capellets de teulada, capells

Barretets (*Umbilicus rupestris*)

de paret, capells de teulada, coques de paret, gorretes, herba de melic, herba llombriguera, llombrígol de Venus, melic, meliguets, orella d'abat, orella de frare, orella de monjo, papellida i tassa de jueu, entre altres. Com veieu, no ha mancat la imaginació davant d'aquesta planta tan curiosa.

D'usos medicinals, se'n coneixen diversos. Ha estat emprada sobretot com a diurètica i per a curar llagues i ferides en

emplasmes.

No tinc cap dubte que la trobareu amb facilitat. Observeu bé el dibuix de la Maravillas. Si reteniu la forma de les fulles, la descobrireu si es presenta sobtadament davant dels vostres ulls. Quan en veieu una planta, teniu moltes probabilitats de trobar-ne d'altres a la vora. Sovint forma colònies, de manera que hom pot gaudir de la gran diversitat de formes de les seves fulles.